

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **J.C.L.**, X.D., zastúpeného advokátom JUDr. M.P., V. proti žalovanému: **F.**, D., IČO: X., zastúpeného advokátom Mgr. J., M.B., **o zaplatenie 99 797,-- Sk s prísl.**, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 4. mája 2007, č.k 1 Cb 100/03-269, takto

r o z h o d o l:

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo 4. mája 2007, č.k. 1 Cb 100/03-269 **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e:

Krajský súd v Bratislave napadnutým rozhodnutím zamietol žalobu o zaplatenie peňažnej pohľadávky v sume 99 797,-- Sk s prísl. a žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému 44 486,-- Sk náhradu trov konania.

V odôvodnení rozhodnutia poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako dovolacieho súdu z 31. januára 2007, č.k. 1 ObdoV3/2006, ktorý zaujal právne stanovisko k prejednávanej veci tak, že počnúc dňom 1. januára 2001 žalovaný sa dostal do omeškania s plnením peňažného záväzku z dlhopisov v zmysle ustanovenia § 24 ods. 3 zákona č. 92/1991 Zb. Akonáhle sa pohľadávka stane splatnou, dlžník je povinný ju uhradiť a ak tak neurobí, veriteľ je oprávnený domáhať sa jej splnenia na súde, a to podaním príslušnej žaloby na plnenie. Uvedeným dňom splatenie dlhopisu už bolo žalovateľné, a to aj s úrokmi z omeškania.

Krajský súd potom rozhodol s odôvodnením, že žalobca hodnovernými dokladmi nepreukázal, kto zaň podpisoval zmluvy o postúpení pohľadávky, z ktorých si uplatnil právo na zaplatenie úrokov z omeškania za oneskorené vyplatenie menovitej hodnoty a výnosu dlhopisov. Nepreukázal, že postupca v čase podpisovania zmluvy o postúpení pohľadávky bol vlastníkom dlhopisu F., z ktorého postúpil príslušenstvo pozostávajúce z úroku z omeškania a tento úrok podľa jednotlivých zmlúv o postúpení pohľadávky nebol špecifikovaný k uplatnenému nároku žalobcu. Výrok o náhrade trov konania rozhodol s poukazom na ustanovenie § 142 ods. 1 O.s.p. a plného úspechu žalovaného vo veci.

Proti tomuto rozhodnutiu podal žalobca odvolanie (č.l. 269), ktoré odôvodnil nasledovne. Má za to, že súd prvého stupňa nesprávne vyhodnotil dokumenty nachádzajúce sa spise a dospel k nesprávnemu právnemu záveru. Namietal, že súdom vyžadované dôkazy svedčia o nepochopení predmetu sporu. Poukázal na ustanovenia § 14 ods. 2 zákona č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch, podľa ktorého cenný papier oprávňujúci na peňažné plnenie zaniká aj dňom jeho úplného splatenia alebo dňom jeho predčasného splatenia, ak možnosť predčasného splatenia vyplýva z emisných podmienok alebo z dohody emitenta a majiteľa cenného papiera. Žalovaný začal vyplácať dlhopisy ich vlastníkom až od apríla roku 2001. Okamihom vyplatenia menovitej hodnoty a výnosu z dlhopisu bez ohľadu na skutočnosť, či s omeškaním alebo bez neho, dlhopis v zmysle ustanovenia § 14 ods. 2 zákona o cenných papieroch zanikol. Táto skutočnosť však nemala žiadny vplyv na vznik a trvanie nároku na úrok z omeškania z dôvodu oneskoreného splatenia dlhopisov žalovaným, lebo úroky z omeškania sú predmetom samostatného peňažného záväzku medzi dlžníkom a veriteľom. Je to záväzok akcesorický a zodpovednostný, ktorý môže vzniknúť, ak medzi veriteľom a dlžníkom existuje iný hlavný peňažný záväzok a došlo práve k porušeniu primárneho právneho vzťahu medzi veriteľom a dlžníkom. Medzi žalovaným a postupcami existoval záväzok z cenného papiera, ktorý predstavoval kontrakčný záväzok emitenta cenného papiera voči majiteľovi cenného papiera zaplatiť menovitú hodnotu a výnos z cenného papiera založený vydaním a nadobudnutím cenného papiera. Záväzok z omeškania vznikol postupcom až po tom, čo si žalovaný nesplnil včas svoju povinnosť splatiť dlhopisy. Žalovaný uhradil postupcom menovitú hodnotu a výnos dlhopisu, čo možno v zmysle ustanovenia § 14 ods. 1 zákona o cenných papieroch považovať za úplné splatenie dlhopisu. Úplným splatením dlhopis zanikol. Táto skutočnosť však nemala vplyv na záväzok z omeškania, ktorý trvá naďalej. Žalobca objektívne nemohol preukázať súdom požadovanú skutočnosť že postupca bol v čase podpisovania zmluvy o postúpení pohľadávky vlastníkom dlhopisov, pretože postupcovia v čase podpisovania zmlúv o postúpení pohľadávky neboli

majiteľmi dlhopisov, nakoľko dlhopisy zaplacením ich menovitej hodnoty zanikli. Na žalobcu boli na základe zmlúv o postúpení pohľadávok postúpené len záväzky z omeškania, ktoré sú samostatnými záväzkami. Preto žiadosť súdu na preukázanie vyššie uvedenej skutočnosti je z tohto dôvodu nelogická a právne neopodstatnená. Pri uplatnení nároku na zaplatenie úrokov z omeškania doložil súdu spolu s návrhom na vydanie platobného rozkazu okrem iných dokumentov jednotlivé zmluvy o postúpení pohľadávok a výzvu na zaplatenie peňažného dlhu, ktorú pred podaním návrhu na vydanie platobného rozkazu doručil žalovanému. Vo výzve na zaplatenie dlžnej sumy sú uvedené jednotlivé vyčíslenia úrokov z omeškania, ktoré boli na žalobcu zo strany postupcov prevedené. Preto má za to, že súdu doložil všetky potrebné dôkazy, na základe ktorých bolo možné žalovanú sumu identifikovať. Súd v odôvodnení rozsudku ďalej uvádza, že žalobca nepreukázal hodnovernými dokladmi, kto zaňho podpisoval zmluvy o postúpení pohľadávky. Z rozsudku však nie je zrejmé, prečo súd spochybňuje podpis žalobcu na zmluvách o postúpení pohľadávky. Žalobca bol však schopný predmetné splnomocnenie súdu v dodatočnej lehote doložiť, avšak súd mu to neumožnil. V tejto súvislosti namietal, že on sám svojím konaním nespôsobil, že súdne konanie trvá od roku 2003. Doterajšie súdne rozhodnutia všetkých stupňov sa zaoberali len otázkou omeškania žalovaného s vyplatením menovitých hodnôt a výnosov dlhopisov. Žiaden zo súdov sa doteraz inými skutočnosťami sporu nezaoberal a iné skutočnosti ani jeden z nich nespochybňoval. Žalobca mal záujem doložiť súdu ďalšie dôkazné prostriedky, ktoré by preukázali pravdivosť jeho tvrdení, avšak súd mu to neumožnil. Napokon namietal, že odôvodnenie napadnutého rozsudku nespĺňa požiadavky ustanovené v § 157 ods. 2 O.s.p. Preto žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako odvolací súd napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave v zmysle ustanovenia § 220 O.s.p. ako nesprávny zmenil a návrhu v celom rozsahu vyhovel vrátane náhrady trov celého konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) prejednal vec v medziach odvolania podľa § 212 ods. 1 O.s.p. a § 214 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

Podľa obsahu spisu žalobca predmetnou žalobou uplatnil voči žalovanému právo na zaplatenie úroku z omeškania vo výške 17,6 % ročne zo sumy 13 740,-- Sk (t.j. z menovitej hodnoty a výnosov dlhopisu vydaného žalovaným) od 1. januára 2001 do dňa vyplatenia menovitej hodnoty a výnosu dlhopisu.

Dovolací súd na základe viacerých dovolaní žalobcu svojim rozhodnutím sp. zn. 1 Obdo V 108/2005 z 24. novembra 2006, z 31. januára 2007, sp. zn. 1 Obdo V3/2006, dospel k záveru, že žalovaný bol povinný svoj záväzok vyplývajúci zo zákona č. 92/1991 Zb.

o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby zaplatiť do 31. decembra 2000. Počnúc dňom 1. januára 2001 sa žalovaný dostal do omeškania.

Žalobca k žalobe predložil zmluvy o postúpení pohľadávok, ktoré uzavrel žalobca ako postupník podľa § 524 Občianskeho zákonníka s jednotlivými postupcami. Obsahom týchto zmlúv je peňažná pohľadávka postupcov, veriteľov voči dlžníkovi - žalovanému.

Súd prvého stupňa zamietol žalobu pre nedostatok dôkazov preukazujúcich žalobcom uplatnený právny nárok. Mal za to, že žalobca nepreukázal, že v čase uzavretia zmlúv o postúpení pohľadávok boli postupcovia vlastníkmi dlhopisov. Nevyhodnotil však, z akého právneho dôvodu požadovaný dôkaz je potrebný na preukázanie opodstatnenosti nároku.

Odvolačný súd sa v plnom rozsahu stotožnil s právnym názorom vysloveným žalobcom v odvolaní, že vyplatením menovitej hodnoty dlhopisu s jeho výnosom, dlhopis ako cenný papier zanikol. Predložiť dôkaz o tom, že postupca bol vlastníkom dlhopisu v čase, keď podpísal zmluvu o postúpení pohľadávky vzniknutej v súvislosti s omeškaním splnenia záväzku z dlhopisu, nebolo možné vykonať a uvedená skutočnosť pre zamietnutie žaloby súdom nie je ani odôvodnená.

Dôvodným by mal byť dôkaz o omeškaní žalovaného s platením hodnoty dlhopisu s výnosom bývalým vlastníkom dlhopisov, ktorí ako postupcovia sú uvedení v predmetných zmluvách o postúpení pohľadávok nachádzajúcich sa v spise. Teda, že postupcovia boli vlastníkmi peňažnej pohľadávky, úroku z omeškania tak, ako to deklarujú v zmluve.

Ďalším dôvodom, pre ktorý súd prvého stupňa zamietol žalobu bola skutočnosť, že žalobca nepreukázal, že predmetné zmluvy o prevode pohľadávok za žalobcu uzavrela osoba na takúto činnosť splnomocnená. Nie je možné preskúmať správnosť napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa v tejto časti dokazovania, pretože súd neuviedol opodstatnenosť preukázania tejto skutočnosti. Navyiac, ak žalobca tvrdil, že zmluvy o postúpení podpísal jeho splnomocnený zástupca. Odvolačný súd v tejto súvislosti poukazuje na špeciálny druh zákonného splnomocnenia osôb oprávnených konať za podnikateľa uvedený v ustanovení § 15 ods. 1 § 16 Obchodného zákonníka.

Žalobca k žalobe predložil fotokópiu písomnosti označenej ako oznámenie o postúpení pohľadávky, výzva na dobrovoľné zaplatenie pohľadávky a pokus o mimosúdny zmier z 10. februára 2003 (č.l. 23), v ktorom sa nachádzajú mená a priezviská s osobným údajom osôb, ktoré uzavreli so žalobcom zmluvy o postúpení pohľadávok, výška pohľadávky s určením lehoty omeškania. Nachádza sa tu odtlačok pečiatky žalovaného s poznámkou, že obsahový a formálny súlad príloh nebol preverený.

To znamená, že uvedená špecifikácia úrokov bola žalovanému známa a tento ju mal možnosť preveriť. Preto nemôže byť dôvodom pre zamietnutie žaloby v dôvodovej časti súdom uvádzaná skutočnosť, že žalobca nepreukázal špecifikáciu vymáhanej pohľadávky.

Podľa ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku okrem iného súd stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil.

Je potrebné prisvedčiť žalobcovi, že v napadnutom rozhodnutí súd prvého stupňa nepostupoval v zmysle uvedeného ustanovenia, teda pochybil. Jeho rozhodnutie bolo vydané predčasne, pretože nemá právny podklad v písomných dokladoch nachádzajúcich sa v spise.

Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutie súdu prvého stupňa podľa § 221 ods. 1 písm. h/ a ods. 3 O.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní súd prvého stupňa doplní dokazovanie v naznačenom smere a v novom rozhodnutí rozhodne aj o trovách odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Poučenie: Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 22. októbra 2008

JUDr. Margita Fridová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: M.